

MAGYAR-HOLLAND SZEMLE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP

A „MAGYAR-HOLLAND TÁRSASÁG” HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-UT 4 SZ.
TELEFONSZÁM: J. 461—97—98—99.
Megjelenik havonta.

A „Magyar-Holland Társaság” tagjai díjmentesen kapják,

Egy ország ahol idejében kezdtek takarékoskodni.

Hollandia elvonulva és mégis belekapcsolódva minden európai mozgalomba, józanul, öntudatosan éli a maga állami életét. Adósága nincs, gazdasági válsága nincs és tud munkát adni a dolgozó kezekbe. Emellett ahhoz is van módja, hogy idegen államok nyomorgó gyermekeit vendégül lássa és a halálra vált, sáppadt arcokra az egészség színét fesse.

Mi lehet az oka annak, hogy Hollandiát alig érinti Európa általános nyomora? Hogy Hollandiából — az általános panasz helyett — főleg nyugodt életű emberek békéjét és termelését ismerjük. Mindezt elsősorban is Hollandia gazdasági helyzete magyarázza. Hollandia kitünő gazdasági helyzete az ország józan és helyes kormányzásának köszönhető. Ott ugyanis a takarékoskosságot nem most kezdték, hanem még a világháború idején. Vilma királynő és hat minisztere akkor léptette életbe takarékoskossági törvényeit, amikor volt még miből takarékoskodni. Így fejlődött ki lassanként, hogy a holland minisztériumok már a háború óta redukált tisztviselői létszámmal dolgoztak. A titkár fogalmát nem ismerik. A tisztviselői kar csak referensekből és csoportvezetők-ből áll, de külön szobájuk ezeknek sincs, mint ahogy a külön-szoba rendszer ismeretlen Hollandiában. Iratkezelésük egyszerű és gyors. Kartoték-rendszer alapján dolgoznak. A referensek legtöbbször maguk írják le írógépen kiadványaikat, melyek minden bürokratikus cicomától mentesen, a lehető legrövidebbek. A minisztériumok egy épületben, egymás mellett vannak elhelyezve, úgy, hogy a legnagyobb könnyűséggel érintkezhessenek egymással. Ugyanilyen módon egyszerűsítették a hollandi parlamentet is. A második holland parlamenti kamarának mindössze száz tagja lehet.

Ez a józan egyszerűség nemcsak külsőség, hanem a hollandi vezetőférfiak magánéletéből fejlődik ki természetszerűen. A leg-egyszerűbb életet maga Vilma királynő éli. Példáját követi környezeté és minden élen álló ember, hogy ezzel utat mutassanak a szegényebbeknek és kisebb jövedelműeknek.

Megemlítésre méltó, hogy *Van Geer*, a mostani pénzügyi-

niszter, miniszterelnöksége idején is, most is, kerékpáron jár hivatalba, *Beerenbrouck* báró, a mostani miniszterelnök, állandóan gyalog jár.

Adóbehajtási rendszerük is a legegyszerűbb. Mindenki erkölcsi kötelességként teljesíti az adófizetést, s pontosan tudja, hogy mennyit kell fizetnie. De aztán az egyenletes adófizetésnek meg is látja mindenki a hasznát. Utak, közlekedés, egymásután születő szociális intézmények, tisztaság, egészségügyi szolgálat, modern iskoláztatás, kiépített külföldi relációk, állami próbatelepek, — általában olyan állami organizáció, mely egyformán elősegíti az iparost, gazdát, tudóst, művészt. Ezért fejlődik Hollandiában a gazdasági és ipari élet s a holland polgár azért élheti gondtalanul világát.

Az 1930. évi népszámlálás legújabbán közzétett adatai szerint Hollandia lakossága 7,920.388-ra emelkedett. 1830 óta ez 203.1%-os emelkedést jelent, ami által népsűrűsége a legelső között van: 1 négyzetkilométerre 243 lakos. A szociológus teorétikusok szerint Hollandia egyike a túlnépesedett országoknak, tehát szükségképpen vissza fog fejlődni szaporasága. Milyen nagy csalódás a pozitívizmus tudósai részére! Hollandia természetes szaporodása a mai napig semmit sem csökkent, sőt az egészségügyi viszonyok javulása miatt növekedett. A múlt század közepétől kezdve a természetes szaporodási arányszám 0.8%-ról 1.3 százalékra emelkedett. A jelen században a világháborús decennium alatt érte el a maximumot: 1.56%-ot. A háború utáni periódusban sem csökkent: 1.54%. De még nem is ez a szép eredmény a legnagyobb érdeme a kis országnak, hanem az, hogy az 1900 óta elért 15.4%-os természetes szaporodás mellett a természetes szaporodás is pontosan ugyanannyi, tehát 15.4%, azaz a vándorlási veszteség 0. Ezen a téren a legelső helyen áll egész Európában. (Dánia természetes szaporodása 1921. óta 9.9%, vándorlási vesztesége 1.2 százalék.) Aki ebből a statisztikából olvasni tud, az megállapíthatja, hogy Hollandia népe ma is erkölcsi értékeinek és gazdasági fejlődésének teljes birtokában van. Ahol egyetlen ember sem kénytelen kivándorolni, habár a népesség szaporodása ilyen nagyarányú, az a legboldogabb ország.

A hollandi postások.

Hollandiában a legalsórangú postai alkalmazottak három csoportba vannak beosztva. A postai szolgálatba való felvételhez a népiskola hét osztályának elvégzése szükséges. Ezeket a szükségletnek megfelelően 30 éves életkoruk betöltése, legalább három évi szolgálat és az előírt szakvizsga sikere után asszisztenseknek nevezik ki. Az asszisztensek látják el a felvevő és továbbító szolgálatot.

A hivatalok belszolgálatának ellátására 17—20 éves életkorig fiú- és leánytanulókat vesznek fel. A mozgópostai szolgálatba való

felvétel a középiskola harmadik osztályának elvégzésétől van függővé téve. A tanulókat 24 éves korukban hivatalnokjelölteknek nevezik ki. A tanulók és jelöltek szaktanfolyamokat látogatnak, ahol a posta, távirda és távbeszélő szakismereteket elsajátítják. Akik a tanfolyamot sikerrel elvégezték, a posta, távirda és távbeszélő hivataloknál próbaszolgálatot teljesítenek. Aki az előírt kívánalmaknak meg nem felel, azt elküldik. Aki megfelelt, hivatalnokokká nevezik ki.

Ezek a hivatalnokok további öt év alatt újabb és nagyon nehéz szakvizsgákra vannak kötelezve. Ezeknek a vizsgáknak anyaga a posta, távirda, távbeszélő szolgálat egész menetére, igazgatására, még a technikai részekre is kiterjed. Ennek a vizsgának sikere után véglegesítik őket. Aki közülük a szolgálat minden ágában kiválóan megfelel, továbbá, aki a posta, távirda és távbeszélő szolgálat minden felügyeleti munkahelyén is megállta a helyét és a szükséges tekintéllyel is rendelkezik, ellenőrré léptetik elő. Az ellenőrök a negyedik osztályú hivatalok vezetőivé választhatók. (A hivatalok 4 osztályba vannak soorzva). A hivatalvezetőket Hollandiában nem főnököknek, hanem igazgatóknak hívják.

Kizárólag távbeszélő szolgálatra a középiskola harmadik osztályát elvégzett 17—21 éves tanulólányokat vesznek fel. A be nem vált tanulólányokat elküldik. Akik egy év alatt a tudni- és tennivalókat elsajátították, helyi távbeszélőkezelőkké vagy távolsági kezelőkké nevezhetők ki. Ezeknek a további előléptetésük az elsajátított szakismereteiktől, szorgalmuktól, munkateljesítményüktől és az előírt szakvizsga sikerétől függ, amikor is ellenőrké nevezik ki őket, de ellenőrnői beosztást a szükségletnek megfelelően csak a kiválók kapnak.

A magasabb szolgálat ellátására a középiskola öt osztályát végzett 17—22 éves fiatalembereket vesznek fel, akik két évig tartó szaktanfolyamok látogatására vannak kötelezve. Nevük aspirant surnumerair. A tanfolyam elvégzése után létszámfelettiékként ki lesznek nevezve. További két évi kiváló szolgálat után segédreferensek, majd további 14 év után II. osztályú referensek lesznek. Rendes referenssé aztán a megüresedett állásoknak megfelelően nevezik ki őket. A referensek, II. osztályú referensek, a harmad, másod (és kivételes esetekben az első) osztályú hivatalok vezetőivé kinevezhetők. A referensek jogot szereznek a magasabb (segédfelügyelői, felügyelői és főfelügyelői) kinevezésekre.

A fizetések a legalsó rangú alkalmazottaknál 28—36 holland forint *hetenként*. Az előléptetés öt évi várakozás után hetenként 1—1.44 forint. Az asszisztensek évi fizetése 1600—2400. A belszolgálatot ellátó hivatalnokoké évi 1200—2200 forint. Az előléptetés öt évenként 100, illetve 200 forint. Az ellenőrök évenként 2600—3600 forint fizetést kapnak. A távbeszélőkezelők évi fizetése 1050—1700 forint között mozog, kétévenkénti 100, illetve egyszer 50 forint előléptetéssel. A supernumerairaspirant évi 1200 forintot, a segédreferens 2200—4300, a referens 4400—5200, a fel-

ügyelő 6000—7000, a főfelügyelő 6500—7000 forint évi fizetést kap.

A hivatalvezetők az ellenőri, illetve referensi fizetésükön felül 100—1200 forintig terjedő hivatalvezetői pótléket kapnak. A pótlék nagysága a vezetett hivatal nagyságától függ.

A városok megélhetés szempontjából három osztályba vannak besorozva. A fenti fizetések az I. osztályú, legdrágább városokra szólnak. A II. osztályú városokban a fizetések négy százalékkal, a III. osztályú helyeken nyolc százalékkal kisebbek.

A nőtlen és hajadon alkalmazottak fizetése a fentieknél három százalékkal kisebb.

A családi pótlék gyermekeként 60—240 forint (138—552 pengő) évente.

Magyar-holland krónika.

Juliána holland trónörökösnő „Crisis Comité“je. Hágából jelenti a Nemzeti Ujság tudósítója: Bár a mostani közgazdasági és pénzügyi világkrízis félelmetes fegyver: a szükségadó, fizetésredukció, B-lista — még nem kaszabolt végig a holland városok polgárságán, mégis Hollandiában is folyvást nő az inségesek száma, míg a legutolsó hivatalos adatok szerint a munkanélküliek immár a kettőszázezret is meghaladják. A városok inségeseinek a felsegítésére Juliána hercegnő, a holland királyleány, nagyszabású segítő akciót szervezett meg. És a trónörökösnőnek — akinek ez az első ilyen jellegű nyilvános szereplése — az akciójával máris nagy sikere van. Városok, egyesületek, szervezetek ép úgy, mint a kereskedők és iparosok, s az egész társadalom sietve tömörülnek Juliána trónörökösnő zászlaja alá. Az egyesületek között igen jó példával járt elől a Németalföldön akkreditált külföldi ujságírók egyesülete, a „Foreign Press Association in Holland“, mely tekintélyes pénzbeli adományával szinte az első között jelentkezett a trónörökösnőnél. Érdekes, hogy a holland kereskedők és iparosok milyen nagy áldozatkészségről tanuskodnak a maguk gondterhes életük ellenére is, mert minden városban a helyi bizottságnak már módjában áll az inségeseket nemcsak élelemmel ellátni, de ruházattal is felszerelni, a javításra szoruló cipőket és ruhadarabokat pedig ingyen kijavíttatni. Juliána hercegnő, aki folyvást jár-kél az ország területén és személyesen intézkedik sokszor a legapróbb kérdésekben is, e jótékonykodása alkalmával a lakosság nagy szimpátiájával találkozik.

Gábor Móric festőművész gyűjteményes kiállítása Hollandiában. Rotterdamból jelentik, hogy Gábor Móric, az ismertnevű kitűnő magyar festőművész a közelmúltban gyűjteményes kiállítást rendezett Schiedamban, amelynek alkalmával mintegy negyven műalkotását — köztük számos portrét, csendéletet, tájképeket és aktokat — mutatta be a németalföldi közönségnek. A holland sajtó egybehangzóan a legnagyobb elragadtatás és nagyrabecsülés hangján emlékezik meg Gábor Móric művészetéről. Megállapítja, hogy a magyar festőművész képeinek ragyogó színpompája, a mesterien beállított színellentétek, továbbá erőteljes ecsetkezelése és kompozícióinak harmónikus megoldása a legmélyebb hatást gyakorolják a szemlélőre. Általános érdeklődést keltettek a kiállításon Gábor Móric briliáns technikával megalkotott képmásai is, amelyekről az egyik rotterdami napilap megállapítja kritikájában, hogy azok külső hatásukban rendkívül erőteljes egyéni művészet megnyilatkozásai, amelyek épp úgy származhatnak Rafael korából, mint a legmodernebb időkből. Gábor Móric nagyszerű schiedami kollektív kiállítása után Amsterdamban rendez gyűjteményes kiállítást, amely iránt németalföldi művészkörökben máris általános az érdeklődés.